

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Problematika cizích těles v radioterapii
Jméno autora:	Michaela Jindráková
Typ práce:	bakalářská práce
Fakulta:	Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská (FJFI)
Katedra:	Katedra dozimetrie a aplikace ionizujícího záření
Oponent práce:	Ing. Tomáš Kořínek
Pracoviště oponenta práce:	Státní ústav radiační ochrany, v. v. i., Bartoškova 1450/28, 140 00 Praha 4 - Nusle

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	průměrně náročné
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Autorka předložila k obhajobě práci zabývající se problematikou cizích těles v radioterapii. Práce si vytyčuje ve třech ze čtyř bodů zadání rešerši přehledu možného výskytu cizích těles, které by mohli mít vliv na radioterapii v blízkosti cílového objemu, a dále každé z konkretizovaných cizích těles charakterizovat a posoudit z hlediska změny funkce nebo vlastností po radioterapii včetně vlivu na okolní zdravou tkáň. Posledním bodem zadání je praktické posouzení a vyhodnocení vlivu cizího tělesa na dávkovou distribuci spočtenou v plánovacím systému včetně vlivu výpočetního algoritmu.	
Splnění zadání	splněno
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
Zadání bakalářské práce bylo splněno ve všech vytyčených bodech bez výhrad.	
Zvolený postup řešení	vhodný s výhradami
<i>Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
Oceňuji využití celého potenciálu plánovacího systému Precision u urychlovače CyberKnife pro praktickou část práce, kdy autorka počítá a analyzuje dávkovou distribuci pro oba dostupné kolimační systémy, a zároveň pro všechny dostupné výpočetní algoritmy včetně vlivu CT křivky. Bohužel je z výsledků výpočtu dávkové distribuce evidentní, že CyberKnife pro ozáření navrženého cílového objemu v oblasti TEP je nevhodný a nedosahuje klinických výsledků, které lze očekávat od konvenčních urychlovačů, byť lze analyzovat základní rozdíly v dávkové distribuci pro jednotlivé algoritmy. Volba provedení stejné analýzy na jiném, vhodnějším ozařovači (tomoterapie, klasický lineární urychlovač) mi přijde v tomto případě nezbytná, byť si je autorka tohoto faktu vědoma dle konstatování v diskuzi.	
Odborná úroveň	průměrná
<i>Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.</i>	
Z charakteru práce je nutné odlišit teoretickou sekci práce a praktickou část práce s diskuzí a závěrem. Teoretická část včetně popisu jednotlivých typů cizích těles je napsána kvalitně a oceňuji rozsah takové rešerše, která může fungovat jako ucelené kompendium možných cizích těles a popisu jejich vlastností a vlivu radioterapie (autorka vhodně ve více případech cituje konkrétní studie s příklady). Zbytečně v práci působí sekce 1.1.1.1. – 1.1.1.3. o výpočetních algoritmech, kde zavádí jednotlivé algoritmy, a která působí velmi stroze, s často chybějícím vysvětlením jednotlivých vzorců a fyzikálních veličin. V textu bych uvítal spíše stať týkající se vzájemného srovnání jednotlivých algoritmů a jejich vlivu na výpočet dávkové distribuce v blízkosti nehomogenity. V praktické části autorka srovnává výpočet dávkové distribuce v okolí totální jednostranné endoprotézy	

s využitím plánovacího systému Precision pro ozařovač CyberKnife. Využívá veškerý rozsah plánovacího systému, protože plány počítá pro oba dostupné kolimační systémy (fixní kolimátory a MLC) a zároveň pro všechny dostupné výpočetní algoritmy (RayTrace, FSPB, Monte Carlo). Z hlediska odborné úrovně bych pouze vytknul nedostatečný obecný popis analýzy a metod, ale i popis procesu autorčina postupu plánování, kdy čtenář, nezběhlý v atypickém postupu plánování pro CyberKnife odlišném od klasických urychlovačů, nemůže pochopit jednotlivé kroky včetně užitých výrazů. Oceňuji celkové shrnutí práce a diskuzi nad jednotlivými lokalitami s cizími tělesy a úskalími radioterapie. Diskuze závěrů praktické části jsou dostatečné s jasným cílem pokračovat v analýze a dále se touto problematikou zabývat.

Formální a jazyková úroveň

výborná

Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.

Bakalářská práce je zpracována velmi přehledně a formálně s minimem překlepů, bez výhrad k formální či jazykové úrovni. Autorka dělí svou práci do čtyř logicky navazujících kapitol, kdy nejprve teoreticky vysvětluje principy radioterapie a navázání v souvislosti na problematiku přítomnosti cizích těles. Vhodně vytyčuje čtyři aspekty (reprodukovatelnost, vliv na dávkovou distribuci, vliv na funkčnost a narušení integrity tělesa), které dále u každého popisovaného tělesa rozebírá. Poslední dvě krátké kapitoly tvoří praktická část a závěr, které by z hlediska obsahu mohly být podrobnější s důrazem na detailnější popis experimentální části, jak bylo již zmíněno.

Výběr zdrojů, korektnost citací

průměrné

Vyjáďte se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Velice kladně hodnotím rozsah referencí a citací, jejich korektnost a především aktuálnost, autorka využívá široké spektrum zdrojů a svá tvrzení podpírá v mnoha případech na více než jednom zdroji. Negativně hodnotím princip kladení citací do textu až na konci odstavce, především v případě, že na konci odstavce objeví zdrojů více a nelze rozlišit, k jaké části textu patří jaký zdroj. Lze v textu najít také citace, které nemají s daným textem nic společného (v publikaci 6 citované na str. 19 nelze dohledat nic týkající se textu, ke kterému se citace váže). Chybí citace pro programovací jazyk Python a využití knihovny v praktické části a publikaci ICRU 62.

Další komentáře a hodnocení

Vyjáďte se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Autorka v bakalářské práci předvádí přehlednou, obsahově nabitou a kvalitní rešerši literatury týkající se radioterapie za přítomnosti jednotlivých typů cizích těles včetně doporučení pro plánování. V praktické části demonstruje dopad volby algoritmu a CT křivky pro ozařovací plán v oblasti s totální endoprotézou vytvořený na urychlovači CyberKnife a činí závěry, jaká kombinace kolimátor-algoritmus by byly v takovém případě nevhodnější. Do budoucna může mít klinický přínos srovnání vhodnosti jednotlivých existujících ozařovacích modalit ve vztahu k cizím tělesům, jak autorka zmiňuje v závěru práce.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Celkově pozitivně hodnotím potenciální přínos práce pro klinickou praxi v radioterapii, především z hlediska přístupu k plánování léčby u pacientů s přítomnými cizími tělesy. S tím souvisí velká komplexnost a zároveň vhodně volený rozsah práce. Práce má velký potenciál pro další analýzu a klinickou praxi.

Otázky:

1) V praktické části zmiňujete, že plán byl vhodný pro tomoterapii ve frakcionačním režimu 10x3 Gy. Proč byl zvolen pro plánování ale CyberKnife? Bylo by vůbec možné s pomocí CyberKnife dosáhnout klinicky přijatelného plánu při využití jiného, stereotaktického dávkového předpisu?

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **A - výborně**.

Datum: 23.1.2023

Podpis:

